

KBN Den norske stats
kommunalbank

VEILEDER TIL
finansreglement

INNHOOLD I VEILEDEREN

Innledning	3
Regelverk	4
Oppbygging av veilederen	4
Oppsummering	5
1. INNHOOLD I ET FINANSREGLEMENT	6
1.1 Overordnede rammer	6
1.2 Formålet med forvaltningen	7
1.3 Ansvar og fullmakter	7
1.4 Kompetanse	8
1.5 Forvaltning av aktiva	8
1.6 Håndtering av avvik	8
1.7 Rutiner for finansforvaltningen	9
2. FORVALTNING AV GJELDSPORTEFØLJE	10
2.1 Vedtak om opptak av lån	10
2.2 Bruk av låneinstrumenter	11
2.3 Låneopptak	11
2.4 Konkurrerende tilbud	12
2.5 Størrelse på enkeltlån	13
2.6 Ramme for maks forfall innen 12 måneder	13
3. HÅNDTERING AV RENTERISIKO – BRUK AV FASTRENTER	14
3.1 Netto rentebærende gjeld	14
3.2 Mål ved håndtering av renterisiko	15
3.3 Rammer for bruk av fastrente	16
3.4 De mest aktuelle derivatene	16
4. RAPPORTERING OG KONTROLL	17
4.1 Kvalitetssikring	18

Kommunalbanken (KBN) finansierer viktige velferdsinvesteringer ved å tilby lån til kommuner og fylkeskommuner.

Den norske stat har etablert KBN for å sikre sektoren stabil og rimelig finansiering over tid, uavhengig av økonomiske konjunkturer. KBN finansierer seg i de internasjonale kapitalmarkedene og har den høyeste oppnåelige kredittvurderingen (AAA/Aaa).

KBN er en av Norges største finansinstitusjoner målt etter forvaltningskapital og har lån til nesten alle landets kommuner. Vi er et statlig heleid aksjeselskap med mål om å være en langsiktig partner for lokal velferd.

Veileder til finansreglement	Sist oppdatert:	04.11.2021
	Publisert:	01.11.2020
	Tidligere versjoner:	Veileder til FINANSREGLEMENT Utkast – Versjon 1.0 12. oktober 2020

Innledning

Denne veilederen er laget for å gjøre det lettere for kommuner og fylkeskommuner å utarbeide gode finansreglement.

Grunnleggende krav til finansforvaltningen er bestemt i kommunelovens § 14-1 og slår fast at en kommune ...

« ... skal forvalte sine midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall».

Finansreglementet skal alltid være i tråd med gjeldende lover og forskrifter skal revideres ved behov.

Bestemmelsene må være bygget på kommunens egen økonomiske situasjon, som for eksempel inntekts- og kostnadsnivå, likviditet, fondsbeholdning og gjeldsbelastningen. Bestemmelsene bør være robuste over tid lik at markedssvingninger ikke medfører umiddelbare konsekvenser for kommunenes drift. Reglene må også tilpasses kommunens kompetanse og ønsket ressursbruk på finansforvaltningen.

Kontakt oss

Vi diskuterer gjerne form og innhold i et finansreglement

Har du små eller store spørsmål i forbindelse med utarbeidelsen av finansreglementet? Ta gjerne kontakt med oss!

Regelverk

Sentrale bestemmelser:

- Forbud mot vesentlig finansiell risiko – [Kommuneloven §14-1, 3. ledd og §14-13.](#)
- Krav om finansreglement – [Kommuneloven §14-3, e\).](#)
- Bestemmelser om finansforvaltning, rapportering og dokumentasjon – [Kommuneloven §14-13.](#)
- Krav til finansreglementet – [Forskrift nr. 1520 kapittel 2.](#)
- [Storingsproposisjon Prop. 46 L \(2017–2018 og NOU 2016:4 \(forarbeidene til loven\).](#)

Regelverket for låneopptak er diskutert i "Kommuneloven med kommentarer".

Oppbygging av veilederen

Denne veilederen er bygd opp med overskrifter som ivaretar områder som bør eller må ivaretas i et finansreglement. Vi kommer med forslag til mulig ordlyd (-er) og gir i mange tilfeller egne subjektive vurderinger basert på vår gjennomgang av rundt 200 finansreglement våren/sommeren 2020.

Denne veilederen tar ikke for seg håndtering av driftslikviditet og langsiktige midler. Eksempelvis har NKK en egen veileder på finansreglement hvor dette ivaretas i dybden. Vi kan imidlertid være behjelpelig med å diskutere dette ved forespørsel.

Se vårt dokument "Strategier for låneporteføljen og renterisiko" for en beskrivelse av vurderinger kommuner bør gjøre med tanke på valg av strategi for innretning av utlånsporteføljen og håndtering av renterisiko.

EKSEMPEL

I disse boksene finner du eksempler på formuleringer som kan brukes i finansreglementet.

Eksemplene er hentet fra finansreglement som vi anser som gode, blant annet fra Nordre Follo og Indre Østfold. Hva som er gode eksempler er avhengig av type gjeldsforvaltning som velges og hvordan en velger å håndtere renterisiko. Ta derfor gjerne kontakt for å finne formuleringer tilpasset deres gjeldsforvaltning.

KBN ANBEFALER

Vi presenterer våre anbefalinger og tips i boksene "KBN anbefaler".

OPPSUMMERING

Her er en oppsummering av eksempler på formuleringer som kan brukes i et finansreglement.

A

Generelle føringer for gjeldsforvaltningen

Overordnet formål for gjeldsforvaltningen:

Kommunen skal forvalte midlene sine slik at det blir oppnådd lave kostnader på finansiering av langsiktige investeringer uten at dette medfører vesentlig finansiell risiko.

B

Låneopptak og forvaltning av gjeldsportefølje

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som lån med og uten avdrag. Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

Det kan kun tas opp lån i norske kroner. Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets mest gunstige betingelser. Det skal innhentes minst to (2) konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det kan gjøres unntak fra dette kravet ved låneopptak i statsbank (Husbanken).

- Et enkeltlån kan utgjøre maksimum X prosent av kommunens samlede gjeldsportefølje
- Maksimum X prosent av kommunens samlede gjeldsportefølje kan komme til refinansiering neste 12 måneder
- Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for forfall av lån
- Andel lån som forfaller og må refinansieres i løpet av de neste 12 mnd. skal ikke utgjøre mer enn det likviditetsbufferen og eventuell kassekreditt kan håndtere

C

Håndtering av renterisiko

- Minimum X prosent av porteføljen skal være bundet med fast rente
- Minimum X prosent av porteføljen skal ha flytende rente
- Gjennomsnittlig vektet rentebindingstid skal være mellom X og Y år

1 | Innhold i et finansreglement

Variasjonene i finansreglementene er store, fra de som har omfattende reglement, til de som har et absolutt minimumsnivå.

1.1 Overordnede rammer

Det bør slås fast hvem reglementet gjelder for, når det trer i kraft og hvilke lov- og forskriftshjemler reglene bygger på. Det er ikke lenger krav om revidering for hver kommunestyreperiode, men om man ønsker faste revideringer bør det kommenteres innledningsvis.

EKSEMPEL

Eksempel på innholdsfortegnelse

- Generelt om reglementet
 - Overordnede rammer
 - Formål
 - Ansvar og fullmakter
 - Kompetanse/Ressursbruk
- Forvaltning av likviditet
 - Definisjon av midler
 - Avkastningsmål, rammer og begrensninger
 - Rapportering
- Forvaltning av langsiktige aktiva
 - Definisjon av midler
 - Avkastningsmål, rammer og begrensninger
 - Rapportering
- Forvaltning av gjeld
 - Produkter
 - Kapitalbinding
 - Rentestrategi
 - Rapportering
- Avvik

Visste du at den nye kommuneloven ikke har bestemmelser som regulerer hvor ofte finansreglementet skal revideres? Hvis det er nødvendig for å unngå vesentlig finansiell risiko, blant annet for å sikre at løpende betalingsforpliktelser kan innfris, skal kommunestyret eller fylkestinget selv endre finansreglementet (Prop 46L - 2017).

1.2 Formålet med forvaltningen

Det er et krav i forskriften at det skal angis et formål med finansforvaltningen. Intuitivt kan det være enklere å angi dette for aktivisasiden kontra passivasiden. Har kommunen store fond er det naturlig å stake ut en kurs om hvordan disse midlene skal forvaltes. Er formålet å bygge reserver over lang tid eller skal avkastningen finansiere driften direkte?

Hensyn til avkastning og risiko på plasserte midler vil være sentral i formuleringen av formålet. For gjeld gjelder egentlig de samme prinsippene. Det er ingen som ønsker å betale mer renter enn nødvendig, men målsettinger om lave renteutgifter vil også ha et risikoelement ved seg. En god formålsparagraf veier disse hensynene opp mot hverandre og tydeliggjør hvilke prioriteringer som skal vektlegges.

KBN ANBEFALER

- Det bør fremkomme i finansreglementet at ved en avvenning mellom risiko og avkastning bør risiko veie tyngst.
- Det bør være en rød tråd mellom målformuleringene og de valg som gjøres innenfor gjeldsforvaltningen og valg av renterisiko.

EKSEMPEL

Overordnet formål for gjeldsforvaltningen:

Kommunen skal forvalte midlene sine slik at det blir oppnådd lave kostnader på finansiering av langsiktige investeringer uten at dette medfører vesentlig finansiell risiko.

1.3 Ansvar og fullmakter

Når kommunestyret gjennom finansreglementet har definert rammer og begrensninger for finansforvaltningen vil det være hensiktsmessig å gi fullmakt til selve forvaltningen til administrasjonen. Dette kan innebære fullmakt til opptak av lån, gjennomføre refinansieringer og til å signere låneavtaler.

EKSEMPEL

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak har kommunedirektøren fullmakt til å:

- gjennomføre låneopptak, herunder godkjenne vilkårene for lån og kreditter
- godkjenne vilkår og undertegne avtaler vedrørende finansielle instrumenter i gjeldsforvaltningen
- forvalte kommunale innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i kommunelovens § 14-15 til 14-17
- ta opp nye lån til refinansiering av eksisterende gjeld
- kommunedirektøren kan undertegne på kommunens lånedokumentasjon e.l.

1.4 Kompetanse

Kommunen skal selv ha nødvendig kompetanse til å håndtere finans- og gjeldsforvaltningen. Dette gjelder også dersom en bruker ekstern forvalter til hele eller deler av finansforvaltningen. En mer kompleks forvaltningsstrategi krever mer kompetanse og ressurser enn en enklere strategi. Dette vil også gjelde når det kommer til rapporteringen. Reglementet må tilpasses den kompetanse og den ressursbruk som det anses forholdsmessig for en kommune å bruke på finans- og gjeldsforvaltningen.

EKSEMPEL

Det skal være samsvar mellom kompleksiteten i investeringsproduktene og kommunenes egen kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning.

1.5 Forvaltning av aktiva

Reglementet skal definere hvilke midler som skal anses å være kortsiktige og langsiktige. Hvert type av aktiva skal ha egne avkastningsmål, rammer og begrensninger.

KBN ANBEFALER

Definer hvor mye likviditet man trenger for å være i tråd med bestemmelsene i kommuneloven om å innfri betalingsforpliktelse.

EKSEMPEL

Kommunen skal til enhver tid ha tilgjengelig driftslikviditet (inkludert eventuell kassekreditt) som minst er like stor som forventet likviditetsbehov de neste 3 måneder. All likviditet utover dette utgjør overskuddslikviditet.

Vi mener at reglene om å ivareta betalingsforpliktelsene må veie tungt i utformingen av rammer og begrensninger. Det vil for eksempel bety at eventuelle plasseringer av korte midler gjøres tilgjengelig.

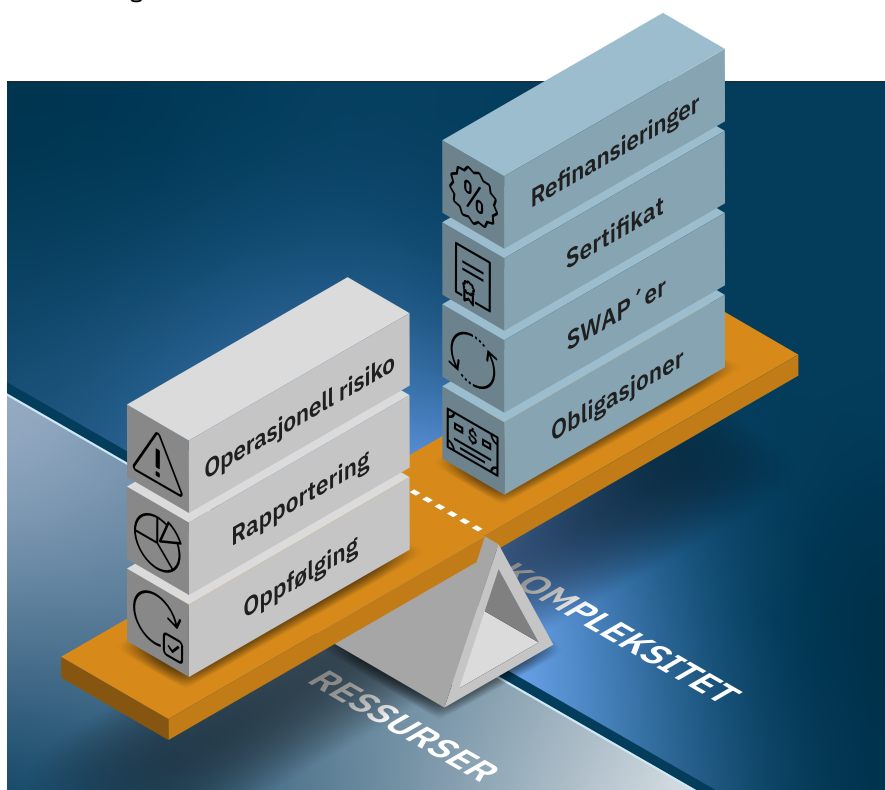
1.6 Håndtering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

1.7 Rutiner for finansforvaltningen

Det skal etableres administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og forskrift, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Det skal herunder etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

FIGUR
Viktige avveininger i arbeidet med rammer for finansforvaltningen (med vekt på passivasiden).

2 Forvaltning av gjeldsportefølje

Finansreglementet angir hvilke rammer og begrensninger som gjelder for forvaltningen av kommunens gjeld. Det skal blant annet angis hva som er tillatt risiko, kravene til risikospredning og hvilke finansielle instrumenter som er tillatt.

KBN ANBEFALER

Reglene om gjeldsforvaltning bør gi svar på følgende spørsmål:

- Produkt/Låneinstrument
 - Hvilke typer produkter tillates?
 - Bør det åpnes for bruk av derivater?
- Løpetid på lån/kapitalbinding
 - Ønsker man aktiv eller langsiktig forvaltningsstrategi?
 - Hvor lenge skal man sikre at kapitalen er tilgjengelig?
 - Skal korte lån tillattes, og i så fall hvilke begrensninger settes?
- Rentestrategi
 - I hvor stor grad er det behov for forutsigbarhet i rentekostnadene?
 - Hvor stor andel fastrene bør man ha?
 - Hvor lang bindingstid bør fastrentene ha?

Hvordan måles netto rentebærende gjeld?

2.1 Vedtak om opptak av lån

For å kunne ta opp et lån må låneforespørselen være basert på et gyldig vedtak. Vedtaket må inneholde et lånebeløp. Vedtak om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret jf KL § 14-4. Det er også en fordel om vedtaket inneholder en kobling til formål, slik dette defineres i kommuneloven. Det kan også vedtas opptak av lån som enkeltsaker gjennom året.

EKSEMPEL

Furu kommune tar opp 100 millioner kroner i lån til finansiering av investeringer jf. kommunelovens § 14-15 første ledd.

KBN ANBEFALER

Vi opplever at enkelte som en del av vedtaket også angir løpetid og/eller lånetype. Dette anbefales ikke da det vil gi premisser for selve låneopptaket som vil være gyldige i hele lånets varighet.

2.2 Bruk av låneinstrumenter

Finansreglementet må regulere hvilke typer låneprodukter som kan benyttes. Det vanlige er å ha en generell åpning for ulike låneinstrumenter.

EKSEMPEL

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som lån med og uten avdrag. Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

Merk at for å få tilbud om sertifikatlån i KBN så må det eksplisitt fremgå av finansreglementet at en kan bruke denne typen lån, samt at det må være fastsatt en ramme som regulerer bruken av sertifikatlån (se punkt 2.6).

2.3 Låneopptak

Momenter til vurdering:

- Hvor mange prosent kan ett enkelt lån utgjøre av gjeldsporteføljen?
- Skal låneporteføljen være sammensatt av mange (små) eller få (store) lån?
- Når skal årets låneopptak gjennomføres?

For å sikre at fellesskapets midler forvaltes på en god måte er det viktig at man beregner rentekostnaden på en korrekt måte. Alle gebyrer og omkostninger må tas med i beregningen når ulike lånetilbud skal sammenlignes. Det innebærer at effektiv rente og ulike renteberegningsmetoder må tas med i beregningen.

KBN ANBEFALER

I KBNs kundeportal er det tilgjengelig en kalkulator som kan hjelpe deg med å beregne den korrekte effektive renten.

Visste du at vi finansierer klimavennlige prosjekter over hele landet med grønne lån? I [grønn prosjektliste](#) finner du en oversikt over prosjektene som er finansiert med KBNs grønne lån.

Flere banker, inkl. KBN, tilbyr grønne lån med lavere rente til klimavennlige investeringer. Ved å kvalifisere enkelte investeringer som grønne, kan hele eller deler av et låneopptak tilbys med lavere rente enn ordinære produkter.

KBN ANBEFALER

Vurder om noen av investeringene som skal finansieres kan kvalifisere til [KBNs grønne lån](#). Ta gjerne kontakt for en uforpliktende gjennomgang av investeringsbudsjettet.

Merk at det i lånemarkedet benyttes forskjellige beregningsmetoder for å beregne antall rentedager for de enkelte lånetyper. Valg av beregningsmetode vil virke inn på den effektive renten, slik at det er viktig å ha et korrekt sammenligningsgrunnlag for antall rentedager når lånetilbud med ulike låneprodukter skal sammenlignes.

Oversikt over ulike renteberegningsmetoder finner du ved å følge [denne lenken](#).

2.4 Konkurrerende tilbud

Låneopptak er unntatt bestemmelsene i lov om offentlig anskaffelser knyttet til bruk av Doffin mv. Imidlertid er det et premiss at det skal det være tilstrekkelig konkurranse ved alle låneopptak.

EKSEMPEL

Det kan kun tas opp lån i norske kr. Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets mest gunstige betingelser. Det skal innhentes minst to (2) konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det kan gjøres unntak fra dette kravet ved låneopptak i statsbank (Husbanken).

KBN ANBEFALER

Noen kommuner velger å inngå avtaler direkte med tilretteleggere om rullering av sertifikatlån. Vi anbefaler ikke det da man ikke kan være sikker på at man oppnår de beste betingelsene. Spør alltid to eller flere banker når et lån skal refinansieres eller tas opp.

I KBNs Kundeportal kan du utarbeide lånesøknader som kan sendes til flere tilbydere. Her finner du også en kalkulator for å sammenligne lånetilbudene. På denne måten kan du enkelt innhente og velge beste tilbud på egenhånd.

2.5 Størrelse på enkeltlån

Det er vanlig å ha ulike bestemmelser knyttet til sammensetning av låneporteføljen, herunder maksimal størrelse på enkeltlån. En portefølje bestående av få store lån kan gi utslag i likviditeten når terminene forfaller. En portefølje med mange små lån kan gi mange betalinger i løpet av et år og dermed bidra til høyere transaksjonskostnader. Ved bruk av fleksible låneprodukter (for eksempel pt. lån) vil det være enkelt å slå sammen lån dersom man ønsker å restrukturere låneporteføljen.

2.6 Ramme for maks forfall innen 12 måneder

Utstrakt bruk av avdragsfrie lån (sertifikater og obligasjoner) vil kunne medføre økt finansiell risiko og bør derfor reguleres i finansreglementet slik at kommunestyret selv får et forhold til denne risikoen.

Fort sertifikatlån **krever KBN** at det er angitt en ramme for bruk av denne type lån. Dette kan for eksempel gjøres ved å fastsette en ramme for maksimalt hvor mye lån som forfaller og skal refinansieres neste 12 måneder. En slik ramme er også i tråd med hva som skal rapporteres i en finansrapport.

Benyttes kun obligasjonslån (ikke sertifikater) alene eller i kombinasjon med lange avdragslån, oppfordres det likevel til å ta med en tilsvarende regulering i finansreglementet.

EKSEMPEL

- Et enkeltlån kan utgjøre maksimum X prosent av kommunens samlede gjeldsportefølje
- Maksimum X prosent av kommunens samlede gjeldsportefølje kan komme til refinansiering neste 12 mnd.
- Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for forfall av lån
- Andel lån som forfaller og må refinansieres i løpet av de neste 12 mnd. skal ikke utgjøre mer enn det likviditetsbufferen og eventuell kassekreditt kan håndtere

3

Håndtering av renterisiko – bruk av fastrenter

Rentebærende lån gir renterisiko og endringer i rentene vil påvirke kommunenes økonomi i større eller mindre grad. Fastrenter er verktøyet for å styre renterisikoen og bør omtales i et finansreglementet.

For å unngå uklarheter og misforståelser mellom håndtering av løpetid på låneporteføljen og renterisikoen som følger med, anbefaler KBN et tydelig skille i finansreglementet mellom løpetiden på lån (refinanseringsrisiko) og løpetid på rentebindingen (renterisiko).

3.1 Netto rentebærende gjeld

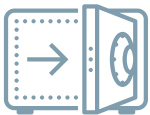
Først kan det være nyttig å definere kommunens renteutsatte gjeld. Andelen flytende/fastrente og løpetiden på rentebindingen bør måles mot den del av gjelden som påvirker kommuneøkonomien.

EKSEMPEL

Netto gjeldsportefølje

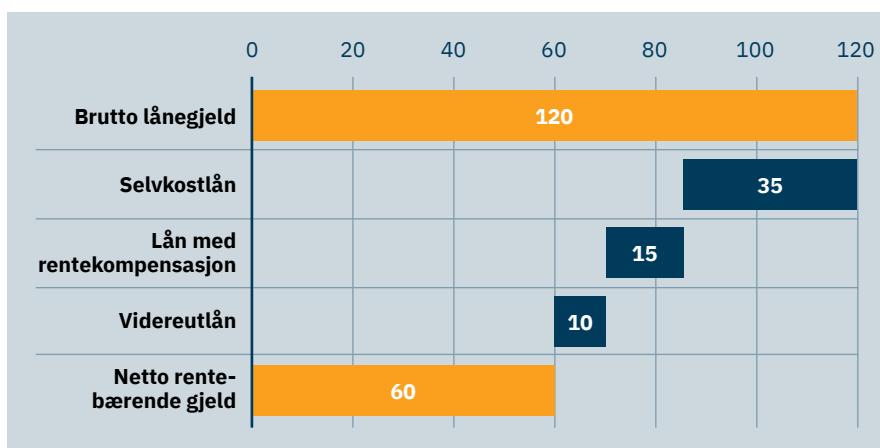
Netto gjeldsportefølje defineres som totalgjeld fratrukket selvfinansierende gjeld. Med selvfinansierende gjeld menes:

- Gjeld tilsvarende beregningsgrunnlag innenfor selvkostområdet (VAR)
- Gjeld tilsvarende beregningsgrunnlag for rentekompensasjonsordning
- Videreformidlingslån, herunder startlån fra Husbanken

Visste du at summen av fastrentelån og rentederivater i kommunesektoren er like stor som total netto renteutsatt gjeld? Vi tror at dette skyldes at enkelte kommuner har sikret et stort beløp ved å ikke ta hensyn til at deler av gjelden har en inntektskilde eller har rentekompensasjon.

FIGUR
Netto rentebærende gjeld.

For kommuner og fylkeskommuner med store disposisjonsfond vil det være naturlig å også trekke fra hele eller deler av likviditetsbeholdningen i beregningen av netto gjeldsportefølje. Dette er fordi dette også har en inntektsside som er eksponert mot renteutviklingen.

3.2 Mål ved håndtering av renterisiko

Hver enkelt må gjøre sine vurderinger rundt hvordan renterisiko skal håndteres og dette bør fremgå i finansreglementet. Flytende renter gir renteutgifter i tråd med markedsutviklingen, mens fastrenter gir mer stabile renteutgifter og større forutsigbarhet. Rentestrategien må stå i forhold til egen evne og/eller ønske om å håndtere en renteoppgang,

EKSEMPEL

Styring av låneporteføljens renterisiko har som formål å gi nødvendig forutsigbarhet og stabilitet i netto renteutgifter.

KBN ANBEFALER

Vi anbefaler at en rentestrategi tar utgangspunkt i en stresstest som viser effekten av en renteoppgang på 2 eller 3 prosent. På bakgrunn at dette kan en bestemme hvor mye forutsigbarhet som er nødvendig eller ønskelig gjennom bruk av fastrente.

Mange knytter valg av rentebinding opp mot forventinger om fremtidig renteutvikling, men det er noe uklart hva dette innebærer. Vi anbefaler ikke å ha egne rentesyn, dvs. forventinger til renteutviklingen som avviker fra hva rentemarkedet til enhver tid representerer.

3.3 Rammer for bruk av fastrente

Det er ikke et krav om at handlingsrommet for bruk av fastrente eksplisitt skal omtales. Det store flertallet av kommuner og fylkeskommuner gjør imidlertid dette. Det er vanlig å definere fast rente som rentebinding over 12 mnd. Dette innebærer også at fastrenter med under 12 mnd. til forfall vurderes som flytende rente.

EKSEMPEL

- Minimum X prosent av porteføljen skal være bundet med fast rente
- Minimum X prosent av porteføljen skal ha flytende rente
- Gjennomsnittlig vektet rentebindingstid skal være mellom X og Y år

TABELL
Vurdering av andel fastrente.

Begrep	Viktige momenter i vurderingen
Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding	<ul style="list-style-type: none">▪ Bør måles mot netto rentebærende gjeld.▪ Ulike lån med ulik gjenstående rentebinding kan redusere renterisikoen.
Andel flytende rente og fastrente	<p>Følgende punkter bør besvares</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Maksimum/minimumsgrense flytende rente▪ Maksimum/minimumsgrense fastrente▪ Hvor mye kan vurderes ut fra markedssituasjonen?▪ Hvem skal bestemme dette?▪ Hvordan anslå fremtidig rentenivå?

Visste du at du kan finne IBOR forward i [KBN Finans?](#) IBOR forward gir et anslag på fremtidig rentenivå.

Visste du at vi stiller priser kontinuerlig for rentebindinger opp til ti år? Vi kan også på forespørsel gi tilbud på enda lengre fastrenter. Spør oss!

3.4 De mest aktuelle derivatene

Derivater er en samlebetegnelse på finansielle kontrakter som er utledet av ett eller flere andre finansielle instrumenter, slik at kontraktsverdien bestemmes av utviklingen i de underliggende instrumentene. De mest aktuelle derivatene i kommunal gjeldsforvaltning er FRA-avtaler og rentebytteavtaler (renteswapper), primært for å endre en renteeksponering fra flytende rente til fast rente.

Vi tilbyr ikke derivater til våre kunder, men tilbyr ordinære fastrenter som på en enkel måte gir redusert renterisiko. En unngår da en separat avtale på sikring av renten. I tillegg reduseres antall kontantstrømmer og inn-/utbetalinger pr. termin per fastrente lån til en (mot to dersom en bruker derivater). For et lån med kvartalsvise terminer og 30 års løpetid, blir dette 120 færre betalinger.

KBN ANBEFALER

Det er sterk konkurranse på alle lån med fast rente til kommuner og fylkeskommuner. Med dette som bakgrunn stiller vi spørsmålsteget ved behovet for rentederivater. Denne typen instrumenter er en stor inntektskilde for bankenes marketsmiljøer.

4 | Rapportering og kontroll

Formål med rapportering er å informere om finansforvaltningens faktiske resultater, og finansforvaltningen sin faktiske eksponering sett opp mot de rammer og retningslinjer som er fastsatt.

Status for kommunens finansforvaltning skal rapporteres til kommunestyret minst to ganger i året og gjøres vanligvis i forbindelse med 1. og 2. tertial. I tillegg skal årsberetningen til kommunen skal inneholde en orientering om kommunens finansportefølje. Dersom det oppstår vesentlige endringer eller inntreffer hendelser bør det straks rapporteres om dette.

Rapporten skal blant annet inneholde en beskrivelse og vurdering av finansiell risiko og avkastning målt opp mot reglene i finansreglementet og en beskrivelse og vurdering av vesentlige endringer i markedet eller i finansiell risiko. Eventuelle avvik fra finansreglementet bør klart komme frem i en finansrapport.

Avhengig av innretningen på finansforvaltningen må den enkelte kommune selv vurdere hva som er hensiktsmessig å rapportere om, og hvordan dette skal gjøres. Likevel er det viktig å være klar over at alt som defineres og reguleres i finansreglementet, må det rapporteres på.

En stresstest hvor man tester utslagene i porteføljen ved en renteendring i markedsrentene på f.eks. 2-3 %, kan være et godt verktøy for å synliggjøre i rapporten hvilke konsekvenser renteendringer får for kommunens økonomi.

EKSEMPEL

Kommunedirektøren skal rapportere på status for finans- og gjeldsforvaltningen minimum to ganger i året, normalt i tertialrapporteringen. I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang, legge fram en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

KBN ANBEFALER

Mange presiserer innholdet i rapporteringen som en del av finansreglementet. Dette vil da legge premisser for den løpende finansrapporteringen. Se eksempelvis finansreglement for Nordre Follo og Indre Østfold. Vi viser for øvrig til egen veileder omkring finansrapportering.

4.1 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig part vurdere om finansreglementet er i tråd med kommunelovens regler og forskrifter. I tillegg skal uavhengig part vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko og rutiner for å avdekke eventuelle avvik.

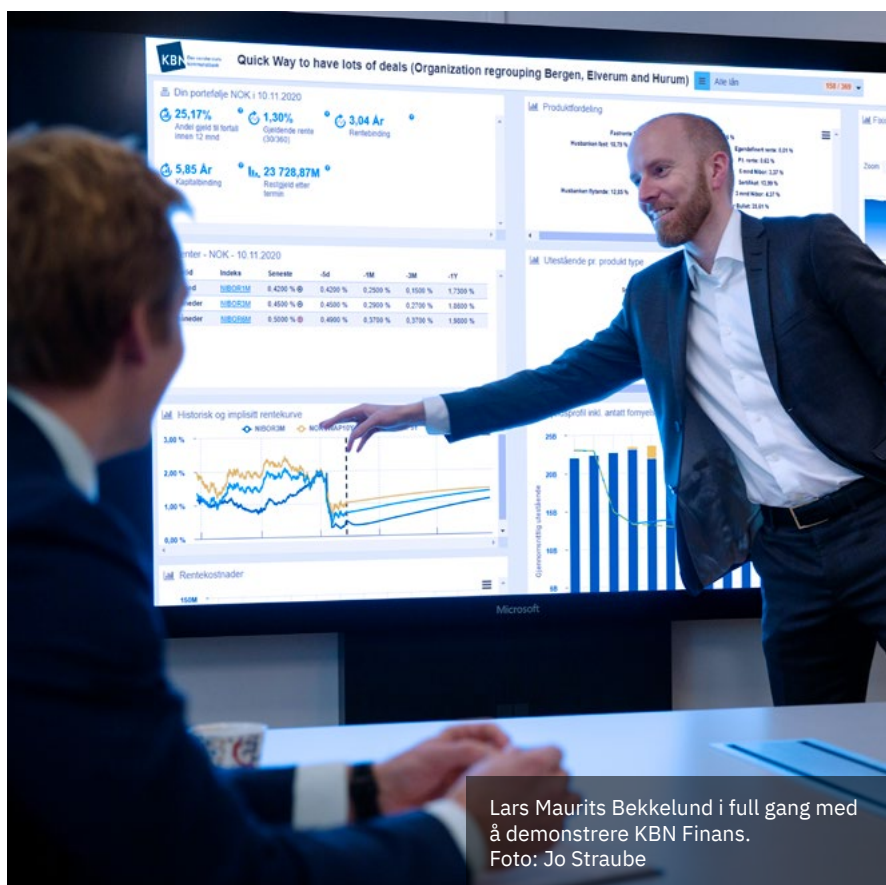
Kommunedirektøren pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

Visste du at du kan hente ut en skreddersydd finansrapport i [KBN Finans](#)? Denne finner du under «Analyse & rapporter» - «Rapporter». Merk at denne rapporten bør suppleres med kommunens egne vurderinger av finansiell situasjon.

Du kan også registrere rammene i ditt eget finansreglement i KBN Finans. Slik får du enkelt en oversikt om gjeldsforvaltningen ligger innenfor vedtatte rammer.

The logo for KBN (Den norske stats kommunalbank) features the letters 'KBN' in a bold, white, sans-serif font. The letters are contained within a white, trapezoidal shape that is tilted slightly to the right, creating a dynamic, modern look.

Den norske stats
kommunalbank

ÅPEN | ANSVARLIG | TETT PÅ

Kommunalbanken AS
Postboks 1210 Vika
0110 Oslo

+ 47 2150 2000
post@kbn.com
kbn.com

Besøksadresse:
Haakon VIIs gate 5b
0161 Oslo